

Оборона демократії

Читачі в сьогоднішньому числі нашого часопису прочитають звістку про те, що американська окупаційна влада вирішила сказати правду європейським громадянам про большевизм і про советську систему.

Тепер і ми можемо світові сказати нашу власну, українську правду. Хто-хто, а ми вже маємо що сказати...

Україна — це та країна, що спинула марш большевиків у 1919 році на захід і не дозволила їм з'єднатися з мадярськими комуністами Белі Куна. Коли б не боротьба українського народу, то большевизм міг би вже тоді закріпитися в серці Європи.

Український народ на своїх плечах ніс головний тягар боротьби з большевизмом в СРСР і несе його досі. Від хоробрих армій УНР, від героїв Крут і Вазаару, через жахливий плебісцит голоду (1932—33 р.) аж дотепер — Україна не перестає боротися з жахливою нелюдською тиранією большевизму.

Україна — це «Ахіллова п'ята» большевизму і російського імперіалізму взагалі...

Тепер ми вже голосно можемо світові сказати і довести, що всі зусилля українців були і є спрямовані на те щоб здобути волю і самостійність для свого народу.

Українському народові ніякого большевизму ані фашизму прищепити не вдається: наш народ має у собі так глибоко закорінені демократичні звичаї і традиції, що в ім'я свободи і своєї людської гідності українські люди витерпіли страшний «плебісцит голоду», поневірялися в тюрмах, гинули в Соловках і Сибіру, але не відмовлялись від своїх ідеалів. За прикладом Шевченка наші борці і мученики за свободу — «карались, мучились, але не калялись».

Своїх протибольшевицької настави наш наріч не змінить. Доля йому судила дотепер нести на своїх раменах головний тягар боротьби. Але фронти по-

ширюються. За «залізною завісою» прибуло уярмлених, отже й борців. А крім того від сьогодні ціла світова демократія стає до змагання, до бою з деструктивною неморальною системою комунізму.

Йдеться про те, щоб всі пізнали й зрозуміли, яка це вбивча для людського індивіда система, що перетворює людину в машину, що робить з кожної людини автомата, раба, безсловесну тварину. Йдеться про те, щоб всі зрозуміли, що большевизм — це атентат на душу

людини. — і це смертельна загроза всій дотеперішній європейській культурі та цивілізації. Ми певні, що всі це зрозуміють.

А тому з оптимізмом і вірою дивимось у майбутнє нашого народу. Український народ включається в оборонний фронт світової демократії проти большевицького тоталізму. Ми віримо в перемогу світла над темрявою, ми певні, що большевицька тиранія, в наслідок спільних зусиль свободолюбних націй, пропаде так, як пропала диктатура фашизму.

П. Котович.

Політичний огляд

АМЕРИКА—СССР.

Участь обох великодержав в організації Об'єднаних Націй не зменшує напруження між ними. Трибуну Об'єднаних Націй використовують советські дипломати для настирливої пропаганди проти «буржуазних імперіалістів, воєнних паліїв». З боку американського відповідають, що світовому мирові загрожує політика советського уряду, бо він через комуністичні партії, підлеглі Москві, хоче опанувати ще й інші країни в Європі (напр., Грецію) та на інших континентах. В Америці йде духовна мобілізація демократичних сил проти большевизму. Деякі південно-американські держави вже перервали дипломатичні зносини з СРСР, та васальними державами Советського Союзу (наприм., з Чехо-Словакиєю). В США відбуваються чистка державного апарату від елементів, прихильних до СРСР. Досі в окупованій Німеччині американці не дозволяли німецькій пресі вести пропаганду проти большевицького тоталізму, що видає себе за «найдемократичнішу систему». 30 жовтня американський військовий губернатор у Німеччині ген. Клей заявив на пресовій конференції в Берліні, що американські чинники в Німеччині почнуть ідеологічну боротьбу за права і гідність людини. Тепер німецькій пресі дається змога вести участь у боротьбі демократії проти комуністичного натиску. Ген. Клей зазначив, що він наказав звільнити всіх службовців з американського військового уряду, що «піддержують комуністів».

Проти ширення большевицьких впливів в Європі виступає Америка з матеріальними засобами. Політичні керівники Америки добре розуміють, що злидні і господарська руїна Європи—це спільники большевизму. Тому американський міністер Маршалл заявив на нараді з провідними особами американського господарського життя, що Америка мусить підтримувати Європу або взяти на себе відповідальність, бо й решта демократичних держав в Європі зникне.

ФРАНЦІЯ

Додаткові вибори до французьких громадських рад, що відбулися у Франції 26 жовтня, принесли деякі зміни в загальних політичних обрах Франції. Партія де Голя здобула значно менший відсоток голосів, ніж на виборах 19 жовтня. Соціалісти удержали свої позиції, зате дрібні групи (радикали-соціалісти та інші) виборили собі значне число мандатів. У французькому парламенті уряд соціаліста Рамад'є дістав довіря невеликою більшістю голосів (20). Проти нього голосувало 180 комуністичних послів.

Вислід виборів до громадських рад не зменшив політичної напруги у Франції. Комуністи, хоч удержали свої попередні позиції при виборах, але відчувають, що їм уже не вдасться шляхом демократичним прийти до влади у Франції. Навпаки, вони сподіваються нового натиску своїх противників на комуністичний рух. У Франції може дійти до громадянської війни. Ознаки цього наруження бачимо в кривавих сутичках між поліцією та комуністами на вулицях Парижу. Також парламент був під сильною охороною поліції, щоб не дати комуністам порушити порядок і спокій.

АНГЛІЯ

Вибори до громадських рад в Англії дали великі успіхи для консервативної партії. Від липня 1945 р. в Англії стоїть при владі соціалістичний уряд. Ця партія взяла тяжку спадщину війни і робить радикальні реформи для вирішення господарських проблем. Наслідком війни Англія із кредитором інших країн стала довжником, в першу чергу Америки. Англії бракує робітної сили, закордонні ринки в великій мірі втрачені, за довіз харчових продуктів треба платити золотом або бракує, а тим часом і того, и того бракує.

Уряд Еттли запровадив націоналізацію банків і тяжкої індустрії (головно вугільної) і ставить собі завдання завести планове господарство в інших ділянках промисловості.

Ці реформи не могли відразу налагодити зруйноване війною народне господарство. Консервативна партія обстоює «вільне господарство», як вихід із кризи, і гостро критикує політику соціалістичного уряду.

Вибори до громадських рад показують, що ті голосували раніш за соціалістів, тепер віддали свої голоси кандидатам консервативної партії. Голова консервативної партії В. Черчилл поставив домагання нових виборів до парламенту, бо, мовляв, за урядом Еттли не стоїть більшість нації.

Треба зазначити, що консервативна партія включила в свою програму ті реформи, які вже зробив соціалістичний

уряд (націоналізація банків і тяжкої індустрії). Консервативна партія заявляє, що не збирається віддавати приватним власникам націоналізованих підприємств, навпаки, буде обороняти народні маси перед «вадами капіталізму».

Миколайчик в Лондоні

З листопада провідник польської селянської партії Миколайчик прибув літаком до Лондону. Разом з Миколайчиком зникли Казімеж Бачинський, що мав провідний пост у партії, а також колишні послы Бриляк і Корбонський.

Миколайчик одержав дозвіл провідати в Познані свою хвору матір і, скориставшись цим, утік. З великими труднощами перебрався він з товаришами через советську зону Німеччини. Опинившись по цей бік залізної застони, полетіли вони до Лондону літаком.

Комуністичні послы позбавлені прав

Бразильський сенат затвердив проєкт уряду про позбавлення всіх комуністичних послів депутатських прав. Так само Чилійський сенат прийняв закон 34 проти 18 голосів, згідно з яким комуністичні послы втрачають свої права. Советський військовий губернатор Німеччини Маршал Соколовський, на останньому засіданні Контрольної Ради повідомив, що советський військовий уряд пориває всякі зв'язки з бразильською військовою місією в Берліні. Заразом Соколовський вимагає позбавити прав бразильську військову місію. Американський губернатор ген. Клей советську вимогу відкинув.

Папа і большевизм

Папа Пій 12, в промові взяв під захист права церкви в цивільній житті. При цій нагоді він назвав тоталітарні держави «утилітарними розумом». Ще донедавна, казав папа, вимагалось від церкви, щоб вона робила спротив тоталітарній політиці і її засуджувала перед обличчям світової громадської думки.

Сьогодні ці ж самі люди, що тепер стоять при владі, обурюються з того приводу і відкидають будь-яке втручання в свою сферу діяльності, називаючи таке втручання злочинним.

Папа проголосив, що часткова єдність діяльності церкви і держави ніколи не виключається, і трактувати державу і церкву як цілком окремі організації не треба.

ВІДВІДИНИ ЧЛЕНІВ УПА

Суперінтендент Вазиль Кузів і д-р Роман Смуk відвідали членів УПА

В понеділок 27 жовтня суперінтендент В. Кузів і д-р Роман Смуk відвідали членів УПА в Дегендорфі. Перед побаченням з ними мали вони довшу розмову з комендантом табору, з якої видно було прихильне ставлення його до партизанів. Він підтвердив з задоволенням їх похвальну поведінку і підпорядкування владі.

В присутності заступника коменданта й офіційного перекладача відвідувачі мали довшу розмову з чотирма представниками УПА, а саме: з комендантом їхньої групи, двома старшинами і єдиною представницею жіночої статі в їхній групі, яка брала участь в боротьбі УПА 2 1/2 роки.

Всіх партизанів підчас відвідин було 91. До табору зголосилося ще 4 партизани, але такі, що їх перші не визнають за своїх.

Комендант групи з Великої України, решта з Галичини.

У розмові звернено увагу на їхнє становище в таборі, а головне на те, чого їм бракує. Харчі, які вони одержують, незадовільні, і додаткові харчі від СХС дуже потрібні. Потрібна їм також чимсь скорше одежа та взуття. Відчувають вони великий брак лікарської опіки й медикаментів.

По закінченні розмови в доброму настрої щодо справи, за яку боролись, просили добути для них словники і влаштувати англійські курси. На це заступник коменданта охоче погодився й приобіцяв цим зайнятися.

Члени УПА сподіваються, що їх земляки тут і за океаном дадуть їм моральну й матеріальну поміч у їхньому теперішньому становищі.

Пропагандивний похід проти комунізму

Нова політика американської військової влади — Клей хоче податися до димісії

Берлін (ЮП). 29 жовтня. Керівник інформаційної установи американської військової влади в Німеччині полк. Г. Е. Текстор під час наради з керівниками відділів своєї установи подав до відома про нові напрями інформаційної політики військової влади. Всупереч дотеперішньому ставленню інформаційна служба надалі атакуватиме советську і комунізм загально, оскільки такі атаки будуть потрібні, щоб відповідати на атаки Комінформу на США і американську політику. Повідомлено, що таке ставлення американської інформаційної установи до Комінформу є частиною загальної програми американської інформації, що її застосовуватимуть усі офіційні установи США в усіх кутках світу, де тільки советська пропаганда намагатиметься зменшити американський вплив.

Американські кола в Берліні пояснюють, що нова політика ставить собі за мету інформувати світ про позитивні сторони американської демократії і негативні сторони тоталітарних країн.

Полковник Текстор подав до відома, що американський пропагандивний похід проти комунізму почнеться вже наступного тижня, а то може ще й раніш. Пропагандивну акцію провадитимуть «Нойс Цайтунг», три американських часописи і радіостанція американської зони. Трансляції можна буде чути в цілій Німеччині, включно з советською зоною. На ліцензійовану німецьку пресу ніхто не чинитиме тиску брати участь в пропагандивному наступі.

На двох пресових конференціях (у Берліні і Франкфурті) ген. Клей так висловився з приводу нової пропагандивної політики військової влади: «Ми боронитимемо принципи, в які ми віримо, і нападимо на ті, в які ми не віримо. Ми не віримо в комунізм, в якій би формі він не виявився». Військ. губернатор підкреслив, що до свідомості німецького народу мусять бути донесені американська точка погляду на речі, американське розуміння демократії.

Далі генерал повідомив, що подав прохання звільнити його протягом наступного року на відпочинок. Причини цієї димісії, — сказав він, — чисто приватного характеру. Вони не означають жадної зміни окупаційної політики.

УСЬОГО СВІТУ

Арешт Варги

В Будапешті заарештовано секретаря угорської партії свободи Й. Варгу. Угорська влада відмовилася дати висвітлення в цій справі. Провідник партії Пфайфер, котрого мають позбавити посольського мандату, відмовився дати висвітлення в справі арешту секретаря партії.

Новий «неповоротчанин»

Болгарський уряд відкликав із Швейцарії посланника Вельчева. Як повідомляють Вельчев має виїхати до США. Вельчев заявив, що не було й слова правди у зізнаннях осіб, взятих з'язниці на процес ген. Станчева. Про Петкова Вельчев заявив, що він не був зрадником, тільки відважним і добрим болгариним. Болгарський уряд обвинуватив Вельчева в участі в протидержавній змові.

Ще один утік

Польщу покинув ще один діяч опозиції, провідник Демократичної Партії Кароль Попель. Перед від'їздом Попель заявив, що не вернеться в Польщу до того часу, поки там не зміняться відносини. Попель, як і Міколайчик, критикував затиск громадської свободи, переслідування політичних діячів і діяльність установа безпеки. Прибувши до Парижу Попель, заявив, що коли приїде в Париж Міколайчик, то вони разом створять «Польський Національний комітет Визволення».

Процес Маніу

У Букарешті розпочався процес проти провідника румунської опозиції Юлія Маніу обвинуваченого в державній зра-

ді. Одночасно судять позаочно 4 колишніх румунських дипломатів. Два кол. міністри закордонних справ Румунії Вісциену і Ніколеску виїжджають із Швейцарії до США. Ніколеску буде офіційним представником румунської селянської партії в Міжнародній Унії селянських партій, що її заснував кол. прем'єр Угорщини Нодь. Як заявив кореспондентом Ніколеску, румунські комуністи запропонують проєкт зміни державного устрою. Дотепер Румунія сиділа в совєтській сфері впливу лишасться монархією. Треба незабаром сподіватися проголошення «румунської національної республіки».

ІЗ О П О Т І З О

* Як повідомляють з Праги, подався до димісії заступник чехо-словацького прем'єр-міністра, що належить до словацької демократичної партії Урсні. Як причину подають, що він ніби підтримував протидержавний елемент Заарештовано членів словацької демократичної партії та членів парламенту цієї партії, тому що вони були замішані в протидержавній змові.

* Італійський міністер закордонних справ граф Сфорца під час свого перебування в Лондоні заявив, що Італія ніколи не буде комуністичною.

* Торез провідник комуністичної партії Франції виїхав у Москву на святкування 30-ти ліття Совєтської революції.

* Від 97 до 99,8% всіх голосів віддано при виборах в Сербії за урядовий бльок (Тіта).

* Совєтська військова влада аборонила продавати в Берліні американську газету «Ді Нос Цайтунг».

* В останні місяці американська і англійська влада передала німецьким урядам убрання на 15 міль. доларів.

* Англійський парламент 348 голосами проти 201 ухвалив довір'я урядові Еттли.

* На вулицях Єрусалиму дійшло до вуличних боїв між членами жидівських організацій Гагана і Іргун Звай Левмі.

* Комуністичні війська в північному Китаї добули знову Снан. В Манджурії комуністи розпочали новий наступ.

* 29 жовтня турецька республіка святкувала 21 роковини своєї незалежності. На параді кавалерії виступили змоторизовані частини турецької армії.

* Американський сенатор Роверсон на пресовій конференції у Відні назвав Ялтийський і Потсдамський договори

помилками США. Росія вже давно не дотримується Ялтийського і Потсдамського договорів, і тому ці договори треба уважати за не дійсні.

* Досі на холеру в Єгипті померло близько 7000 осіб.

* Полк. Гавлі заявив на пресовій конференції, що від 1. 10 в американському секторі Берліну заборонено діяльність комуністичних товариств.

* Чехо-Словацьчина святкувала 28 жовтня 29 роковини своєї незалежності. Президент Бенеш з цієї нагоди прийняв дипломатичний корпус. Чехо-Словацький посол в Москві зробив прийняття для високих совєтських достойників. Бенеш виступав за згоду між Сходом і Заходом.

* Секретар комуністичної партії Франції Дюкло заявив, що вступ для всіх комуністичних партій світу і для американської до беградського Комінформбура відкритий.

Наміри Комінтерну

В Америці вийшла книжка бывшего американського комуніста Буденца під назвою: «Це мє оповідання». Буденц був довгий час редактором комуністичної газети в Нью-Йорку. Два роки тому він відійшов від большевизму. Тепер він вернувся до католицької церкви став професором економічних наук в Університеті.

Буденц пише в своїй книзі, що Комуністичний Інтернаціонал ніколи не переставав діяти, хоч про людське око був «зліквідований» 1943 року. Дмитро Мануїльський — так твердить Буденц — лишався весь час головою Комінтерну. До тайного Комінтерну належав також секретар французької компарії Жак

Дюкло. Дюкло був той, що скинув з головування в американській компарії Бравдера, бо Бравдер уважав за можливе мирне існування большевизму і демократичного ладу в світі. Цим Дюкло хотів доказати, що не може бути миру між ССР та Америкою. Що це так, видно з поведінки московських агентів в різних країнах, де вони виступають як пачальники змови. Вони добре знають, що в ними опанованих країнах за ними стоїть не більше 10—15 відсотків людності. Але комуністи хочуть поступово захопити владу в Європі через свої «п'яті колонії», розсіяні в різних країнах.

Комінтерн „похований“ 1943 року, прокинувся з зимового сну, як ведмідь.

Похорон Юрія Клена

(пк) В понеділок 3. листопада ц. р. в Авгсбурзі на цвинтарі Пфєрзеє українське громадянство поклало на вічний спочинок нашого поета Юрія Клена, що помер 30 жовтєя ц. р.

На останній дорозі Небіжчика провозжали представники численних наших організацій та установ — УВАН, МУР, СУПІК, Т-во і Ліга Політ'язнів, місцева гімназія, ЦПУЕ, ОПУЕ, керівництво табору «Сомме-Казерне, Селянська Спілка, Учительська громада і багато інших. Самих вінків було понад двадцять п'ять.

Численних учасників жалобного походу (біля 800) не розігнав і осінній дощ, що йшов увесь час. Після зверзупливого слова місцевого німецького євангелічного пастора (Небіжчик був євангелік) тіло Поета було перенесене з каплиці на цвинтар, на місце вічного спочинку.

Тут з Юрієм Кленом попрощався в глибоко-зворушливий, прекрасний змістом і формою промови проф. Курініний, що говорив від імені УВАН. Письменник Улаз Самчук промовляв від імені наших мистців пера. Виступали ще з промовама проф. В. Шапи і два представ-

ники з Мюнхена. Настоятель місцевої православної церкви о. Тимковський відслужив над відкритою домовиною службу Божу, підчас якої співав місцевий церковний хор.

Присутні за давнім нашим звичаєм, засипали могилу землею. Осінній листопад тривало переміщував ці грудочки з листям, що з подумом вітру ясно посипало землю. Щоб легша йому земля була...

Юрія Клена немає між нами. Немає видатного поета, доброго вченого, діяльного громадянина й патріота.

Але лишилась нам і нашим прийдешнім поколінням його літературна спадщина, а в ній його найбільший на жаль, незакінчений твір «Попіл імперій». Оцю спадщину зібрати, упорядкувати і видати — наш найперший обов'язок супроти пам'яті поета. Другий, наш обов'язок — турбота про його родину — дружину і дітей.

Але обов'язок над усі обов'язки, і то для нас усіх, — довести до переможного кінця боротьбу за волю України, для якої 56 років жив, творив і за яку боровся наш поет і учений Юрій Клен.

Молотов каже до „неспокою в Європі“: „це мій союзник“.

Л. ЧИКАЛЕНКО

Осінь 1919 року

4) (Уривок споминів)

Ті і ті під свої прапори. Було щось тривожне в цьому розміщенні під прапорами. Це всі відчули і в Думі і на думським майдані.

Я стояв на бальконі, між самих прапорів, і придивлявся до моря голів, до сотень очей, скерованих на прапори. Всі щось гукали, давали знаки руками, але цілком протилежні вигуки, протилежні бажання. Почуття досягли своєї кульмінаційної точки і видно було, що, поки там, що буде, а тут на майдані люди поб'ються між собою. Ліворуч мене в кутку балькону стояв галицький вояк з кулеметом на малих коліщатках і теж стурбовано поглядав на натовп. Я з ним і раніш вже обмінювався декількома словами, а тепер запитав: — «Чи не можна б трохи постріляти, може якась заспокоється?» Замість відповіді жовнір нахилився небдало над кулеметом і в ту ж мить машина затраслася наче від сухого кашлю, випльовуючи клубочки диму в небо, в бік Царського Саду та Печерського. Натовп на площі стрепенувався а далі стих і наче справді трохи отямився.

Але тільки на хвилину. З боку Бєсарабки почувлися якісь вигуки, поміталася якась метушня і через хвилину

натовп на Хрещатику розтупився, даючи дорогу мальовичо вбраним вершникам, що прочищали шлях кінному полкові Запорізького Корпусу. За ним на майдан почала входити й головна маса кінноти. Надіхала і стала. Передові вершники чимлибавошназад, про щось поговорили з старшиною, а через хвилину, як вихром несені, підскочили до балькону Думи і стали вимагати скинути ім московський прапор; зрозумівши в мить вимогу вершників і незрівняно більшою ретельністю кинувся відв'язувати цей прапор, на вимогу наддніпрянської старшини, ніж він його ставив перед хвилею на вимогу своєї, галицької. Вмить прапор був відв'язаний від кам'яних билець балькону і в мить був він вже в руках вершників. Ті з театральною урочистістю повезли його до свого полку і поклали під ноги коней старшини. За галасом висловів радості та обурення, що розітнувся на майдані, годі було щось розібрати. Я збентежено пішов з балькону в будинок і там побачив повну розгубленість на лицах і думських діячів і на обличчях галицьких командирів. З усіх, кого я спостерігав у будинкові Миської Думи, найкраще враження своїм спо-

коєм та розумінням своєї відповідальності в цю тривожну хвилину справив на мене галицький підстаршина з довгою гнучкою паличкою в руках, якою він увесь час вихвищував. Він діловито щось наказував окремим групкам вояків і з того, як це енергічно та швидко виконувалося, видно було, що дисципліна в галицької армії була просто, для наших обставин, неймовірна. Я ще зранку декілька разів стрічався на коридорах думи з цим підстаршиною, декілька раз розмовляв з ним, а тепер переходячи з якимсь пригніченим настроєм коридорами думи, я наче заспокоївся, бачучи, як він переводив на боєвий стан думський будинок, як він розставляв коло вікон кулемети, як наказував зносити з майдану, за Думою, всю складену там в безядрді зброю, — трофеї їхнього входу в нашу столицю.

«Через Київ же веде шлях до Львова!» В цьому переконанні вони були, всі ці галицькі вояки, як один...

Коли зморений нервовим напруженням, та силою різних вражень, вирвавшись нарешті з того виру, що кипів в думському будинкові попрямував я до дому, зразу на гору, а тоді ліворуч Володимирської вулицею, то спостеріг, що вже ввечеріло. Людей скрізь було мало, особливо на далеких від Думи вулицях. Переходячи Фундуклівську вулицю я враз став вибитий з своєї задуми далекими пострілами і кулеметів і рушниць. Збентежено постоявши трохи я вже Фундуклівською вулицею повернув на низ до Хрещатики. Здалеку вид-

но було, як з Хрещатики панічно тікали люди і зразу ж заспокоєвалися, вскочивши на Фундуклівську. Стрілянина не вгавала набираючи інколи нерозривного шуму. Наче десь далеко жаб скрекочуть або дрібний-дрібний дощ б'є по залізнму дахові. На вулиці ніхто нічого не розумів, ніхто нічого не знав. Всі казали тільки, що наче бій якийсь відбувається на Царському майдані чи на Олександрівській вулиці. Але всі-тікали відчувачи щось непевне...

Ідучи увесь час проти хвилі переляканих людей я дивувався і обурювався в глибині душі такої людській полохливості. Де ще ті постріли, а люди, як ті вівці, що з дурної цікавості лізли до Думи, тепер з огидною полохливістю тікають у всі боки. Але на Хрещатику і мене охопило це безглузде почуття. Я став на розі коло крамниці бр. Брабенів наслухався далекому шумові пострілів та ще якихсь незрозумілих вигукам. Аж ось по широкому порожньому брукові дзвінко забили, здалеку ще чути, підкови коней; чвалом летіло шестеро чи восьмеро коней, як пірину тягучи за собою гармату. Людей при них не було. Нерівно якось, — то наближаючись до краю, до хідника то до середини вулиці, де низкою стояли залізні трамваєві стовпи, понатягнувши голови на весь дух летять, несуться коні. На розі Фундуклівської гармата пішла в затоки і налетіла на залізний стовп.

(Далі буде.)

ТАЄМНИЦЯ АТОМОВОЇ БОМБИ

6)

(Продовження з ч. 41)

16. Агенти з групи „Б“ Інспектор Леопольд знайшов у списку, що приніс Гузенко, групи імен „Бек“, „Бегли“ і „Бадо“. Ці агенти проникли в Державну Дослідну Раду, що охороняє секрети атомової енергії. На щастя, Гузенко приніс із собою не тільки документ, в котрім була описана діяльність цієї групи, але також клопоту пеперу, писаного англійською мовою з допискою: „після використання спалити“. В цьому документі були таємні інструкції підполковника Рогова „Беків“, начальників групи „В“: „Схема вашої групи має бути така:

Яа (Рогов)
Бек (кличка) — Г. Лунем
Бадо — Нед Мезеролл.

Ви будете мене знати (Як Яна), більше віхто“. Інструкторові не треба було шукати Лунема в телеграфній книзі міста Оттави. В актах советського посольства була його адреса і заняття: кореспондент військового журналу „Канадські Справи“. В зошиті він прочитав: „Час перебування в сітці (шпінській) — від березня 1945 р.“ В документі советського посольства було донесення від „Бека“ до Рогова з 28 березня 1945 р. Воно показувало, що вже декілька місяців перед атомовим бомбуванням Японії советський уряд стежив за американськими і канадськими спробами розв'язати проблему атомової енергії.

Про другого агента советське посольство в Канаді „Бадо“ телеграфував „Грент“ (Заботін) у Москву:

Ми одержали від Бадо 17 високо секретних і звичайних таємних документів — англійських, американських і канадських. Разом коло 700 сторінок. Протягом дня ми могли сфотографувати всі ці документи. В найближчих днях ми одержимо майже таку саму кількість документів від 3 до 5 години. Я вважаю за потрібне переглянути всю бібліотеку Дослідної Ради“.

Далекосяльність цього плану здивувала навіть інспектора Леопольда. Він послав людей розвідати про Бека, Бадо і Бегли і поставив їх під нагляд поліції. Лунема (Бек) знайшли як редактора „Канадських Справ“. Знайшли також Сміта, що закінчив університет на фізико-математичному факультеті. Він мав доступ до секретних справ у Дослідній Раді атомової енергії. „Бегли“ був Едвард Вілфред Мезеролл, бакалавр електротехнічних наук, член американського Інституту електротехніків-інженерів. Він працював в канадських фірмах і 1942 р. був призначений до Державної Дослідної Ради. Він був одружений з відомою канадською піаністкою. У записках Рогова стояло, що він заплатив 4 квітня гроші своїм агентам: Беківі, -100 доларів, Бадо-30, Бегля-30. 8 травня знов заплатив Беківі 100 доларів. Ці суми були такі малі, і було ясно, що не гроші спонукали агентів до служби советському урядові.

17. Агент в парламенті

В списку Заботіна була така замітка: „108-Дебуз-записка-Рішення таємних засідань парламенту-1 сторінка“.

25 листопада 1944 р. закінчилася сесія канадського парламенту, обговоривши розміщення війська, що мало настати після поразки Німеччини. Відомості про засідання парламенту давав советському посольству якийсь агент Дебуз. Інспек-

тор Леопольд шукав між документами, що приніс Гузенко, хто такий Дебуз. Він знайшов такі записки:

Перше телеграма „Грента“ (Заботіна) в Москву:

„До директора Дебуз:
Знову вибрано в члени федерального парламенту. Отже від корпорантів є в парламенті один член“.

В інших документах інспектор Леопольд прочитав, що Фред Дебуз буде „директором корпорації“, і що йому дозволено виплатити 600 доларів.

Гузенко дав пояснення Леопольдові: Словом „корпоранти“ в советській місії умовлено називати членів комуністичної партії. Дебузові було дане доручення зв'язатися з одним агентом у Вашингтоні. Фред Дебуз був одночасно провідником активної групи агентів у Монреалі.

З цього було ясно, що „Фред Дебуз“ міг бути тільки один чоловік, єдиний посол комуністичної партії в парламенті.

Про цього посла до парламенту були такі відомості: він прибув із своїми батьками в Канаду з Дюблїна з Польщі, у віці 43 літ і став канадським громадянином 1928 року. Він вступив у молоді Комуністичну лігу, 1926 року став секретарем комуністичної партії, 1930 року відвідав Росію. 1931 р. він був заарештований за участь у повстанні проти влади на рік в'язниці. Так, як і його комуністи-товариші, він був зав'язаним

Переселенські справи.

Про афідавіти до США і Канади

Багато наших скитальців має, або сподівається одержати, афідавіти із США або Канади. Однак не всі знають, що з ними далі робити. Багато є вже таких, що одержали афідавіти, але не зуміли покласти найважливіших формальностей і ці афідавіти стали не дійсні, бо минув реченець, на який вони були виставлені.

В зв'язку з цим хочемо подати для зацікавлених коротку інформацію про те, що і як треба робити, щоб афідавіт не втратив своєї сили і щоб скорше можна було виїхати до краю, звідки був присланий афідавіт.

Поперше, хто одержав афідавіт з США повинен негайно його зареєструвати в американському консульстві або місії.

Особи, що зареєстрували свої афідавіти лише в УНРРА або ІРО, повинні перевірити, чи їх відіслано до консульств, бо багато було вже випадків що при ліквідації УНРРА зліквідовано реєстри афідавітів і тепер не можна знайти жадного сліду цієї реєстрації.

Подруге, кожний, що зареєстрував свій афідавіт у консульстві чи місії, мусить постійно слідувати за ходом своєї справи, бо бувають випадки, що особи, які давно зареєстрували свої афідавіти сидять і... ждуть, тоді, коли другі рухливіші невдоволені по реєстрації... виїхали. Отже треба пильнувати щоб зареєстрований афідавіт не лежав місяцями в консульстві, але щоб його покласти в призначеному часі.

Щодо виїзду до Канади, то покищо провадилася формальна реєстрація афідавітників різними організаціями, але справді можуть розраховувати на виїзд лише ті особи, що крім афідавіту мають

противником війни з Німеччиною. Влада наказала його інтернувати, але він переховувався аж до вересня 1942 р., коли він сам пердався владі. Дорадному комітетові з визначних канадців доручено переглянути справу посла Розе. Рішення було таке:

„Хоч на комітет не зробила вражіння перебільшена ява Розе про його вагу, ми все ж тієї думки, що він піде за лінією своєї партії в піддержці воєнних зусиль Канади, і що його звільнення вже не буде шкодити безпеці держави“.

6 жовтня Розе підписав заяву, що він не братиме участі в діяльності ком. партії Канади або в будь-якій організації, що стоїть під проводом комуністів. Він присягав, що не буде давати ніяких відомостей (чужим державам) про воєнні справи. Обіцяв теж, що не учинить нічого, „що могло б пошкодити Канаді або її союзникам“.

Проте він не тільки грав провідну роль в організації „Б“ групи агентів у Державній Дослідній Раді, але керував ще 14 іншими групами, яким він давав інструкції.

Поліція не зробила ані кроку, щоб не наполохати члена парламенту Фреда Розе. Він з'являвся в парламенті і жив у своєму захистному приміщенні з своєю жінкою і дочкою. Але поліція мала нагляд над його зв'язками день і ніч.

(Далі буде.)

«правда», що звичайною людською мовою брехною зветься, мабуть, нехотя кажуть іноді й правду. У розділі «Партійна життя» з 30 липня 1947 року надрукована стаття: «Поверхностное руководство первичными организациями». Мова йде про колгосп ім. Леніна Лазарського району на Полтавщині. Автор статті якийсь Б. Лайдидей пише: «У цей день, як і в попередні, колгоспники на току почали працювати о 9 годині ранку, обідали три години і пішли в село, коли сонце стояло ще високо». А ще перед цим автор устами свого „перя“ наївно питається: «Хіба ж це робота?»

Хочеться запитати автора: «А колгоспна неволя, хіба ж це життя?» Проте те, що праця раба нерентабельна було відомо ще давньому Римові, а твердолобі пани з Кремля ще й досі цього усвідомити не можуть. Про те, як живуть колгоспники, довідусмося з цієї ж статті. Нарікаючи на «плохую» роботу «комуністів» колгоспу, автор пише, що «в хаті кандидата партії Войко виявлено 8 кілограмів колосків, украдених з колгоспного поля». Ми знаємо, що хортів добре не годують, але, мабуть, Войко був дуже вже голодний, коли мусів красти колоски. Отже навіть партійцям доводиться красти колоски, як же тоді живуть там звичайні смертні?

Ол. В.

Чи не пора?

Багато із сучасних діячів на еміграції в свій час брали участь в визвольних змаганнях 1917—1921 рр., а потім залишилися на Великій Україні і вели таку роботу та змушені були пройти в'язниці, ізолятори і концтабори СССР.

Так звана за більшовицькою термінологією „конреволюція“ в краї уважно стежила за життям і діяльністю емігрантів двадцяти років. Заразом вона сама намагалася своїми діями дати підтримку закордонній еміграції. Одним з таких виявів підтримки був виступ в 1925—1926 роках «Української Мужичької Партії», скерований на посилення авторитету закордонного представництва та на пересторогу еміграції щодо повернення додому, де нібито, згідно з советською пропагандою, процвітала українська національна культура.

1927 року «УМП» була викрита. В Харкові заарештовано 70 чоловік. Частина із них, була запроторена в «політичні ізолятори» (тоді вони ще існували), в Салоський концентраційний табір, а решта зіслана в різні північні місця та в Казахстан.

Ліквідація партії продовжувалася аж до 1929 року, коли почалася ліквідація «СВУ», який мав з нею органічний зв'язок і при ліквідації якого (Союзу) члени «УМП» знов одержали нові кари.

Цікаво, що група західних українців спантелічена більшовицькою пропагандою за кордоном, одного разу, а саме 17 березня 1920 року, прибула прямо з харківського вокзалу на збори, де відбувався двобій між тими, що стали на советську платформу і за підтримку УМП. Пізніше і ті, що підписали 1920 р. так звану платформу «88», і ті, що прибували з закордоню, щоб приєднатися до них, були порозстрілювані, або запроторені в концтабори.

Чи не пора б ці факти вибірувати та фіксувати їх для історії?

Вомак.

ПАНАС ФЕДЕНКО

РЕВОЛЮЦІЯ ЧИ РЕАКЦІЯ?

(З приводу 30 роковин большевицького перевороту)

7 листопада минуло 30 років большевицької диктатури. Отже впродовж цілого людського покоління панує вже комуністична партія на просторах «від фінських холодних скель до полум'яної Колхиди», від Дніпра аж до Амура на Далекім Сході. Те, що вважалось за неможливе, сталося: культурно найвідсталіша країна Європи проголосила «соціалістичну революцію», країна селянська назвала себе державою «диктатури пролетаріату», а партія, що була в теорії найбільше ворожа до млітаризму, збудувала на практиці найбільшу військову силу в Європі і навіть своєму другому після Леніна «вождеві» дала титул «генераліссімуса»...

Коли глянути в історію перших років большевицької диктатури, то побачимо, що самі проводили комуністичної партії тоді не вірили в успіх своєї справи. Большевицька партія зросла на теорії західно-європейського соціалізму (марксизму), що вважає соціалізм за довершення високого капіталістичного розвитку. Тим то Маркс і Енгельс глумували з своїх російських сучасників соціалістів-народників (Бакунін, Ткачов

та інші), що хотіли заводити соціалізм у Росії, спираючись на московську сільську громаду («общину»), минувши капіталістичну фазу господарського розвитку. І Ленін, коли починав переворот 7 листопада 1917 року проти тимчасового уряду Керенського, не вірив у можливість соціалізму в Росії. Він хотів тільки «дати сигнал» іншим, капіталістично розвиненим країнам Європи, щоб там пролетаріат взяв владу в свої руки і приступив до будовання соціалізму. А за прикладом культурних країн і з допомогою західно-європейської техніки могла б і Росія помалу перейти до вищої, соціалістичної форми господарства. Такий був план Леніна. Він про це виразно й писав у своїй книжці «Революція і держава». Ленін писав про експеримент революції («опит революції»), який, мовляв, треба зробити. Проти цього «експерименту» висловилися соціалісти різних напрямків і навіть більшість центрального комітету большевицької партії. Але Ленін, головною з допомогою Троцького, свій переворот зробив. А сперся він не так на проле-

таріят, як на вояцьку масу, що не хотіла воювати проти Німеччини і пішла за Леніном, бо він кликав до негайного миру «без анексії і контрибуцій на основі самоозначення народів».

За Леніном пішла партія лівих соціалістів-революціонерів, котрі могли вірити, що Росія «готова до соціалізму». Ленін у це не вірив. Він проголосив «диктатуру пролетаріату і убогого селянства» і мав тільки одну надію: продержатися при владі до моменту, коли в Західній Європі вибухне соціалістична революція.

В першу чергу Ленін поспішив залучити з центральними державами — Німеччиною та Австро-Угорщиною мир. І хоч довелось віддати цим державам великі території на Заході, однак Ленін не журився: «Важлива не територія, а революція». — сказав він своїм прихильникам.

З проголошенням большевицької диктатури почалася в Росії громадянська війна. Але всюди большевики перемогли. Причина перемоги була не в силі большевицького війська, а в нерозумній політиці противників большевизму. Проти большевиків могли в той час найуспішніше боротися соціалісти. Бо вони мали вплив у народних масах. Це показали між іншим в листопаді 1917 року вибори до Всеросійських Установчих Зборів («Учредительное Собрание»).

що мала більшість соціалістичну, протибольшевицьку. Ленін звелів своїм морякам Установчих збори розігнати (січень 1918 року). Російські реакційні партії, що вели боротьбу з большевиками, хотіли вернути старі порядки царського режиму і виступили під проводом генералів (Денікін, Врангель та ін.) не тільки проти большевицької диктатури, але й проти демократії. В тих обставинах большевицька пропаганда мала легке завдання, бо народні маси не хотіли повертати владу поміщикам і пішли за большевицькою партією, що обіцяла землю і волю.

Теж і у нас на Україні влада Скоропадського, що дала панувати над народом поміщикам, помогла большевикам вести успішно пропаганду серед нашого робітництва й селянства.

Большевицьку владу зміцнило те, що Німеччина та Австро-Угорщина визнали уряд Леніна і заключили з ним мир у Бересті (березень 1918 р.). Це дало Ленінові бажану «передихку». За цей час большевики створили регулярну «червону армію» і почали здобувати території колишньої царської Росії. Але все ж Ленін боявся, що диктатура большевицької партії не вдержиться, і ввесь час сподівався, що в Західній Європі почнеться соціалістична революція і врятує його владу. Тому Москва не жаліла грошей на свою пропаганду в світі. А коли в Німеччині 1918 р. вибухла

Українські народні перекази

У переказах, як і в думах та піснях, розповідається про історичні події та вихваляються, увіковічуються кращі герої, борці за долю усього українського народу.

У всіх історичних народніх переказах, поруч з реалістичними мотивами, раз-у-раз трапляються й казкові та легендарні мотиви. Історичні події нарід оздоблює свого фантазією: героям надає надприродних сил, а самі події змальовує такими, якими він хотів би їх бачити.

Народні оповідання, часто пов'язані з окремими місцевими назвами та історичними пам'ятками. Здебільшого з такими пов'язані якісь значні історичні події, що їх нарід оповідає, пояснюючи походження свого села, міста. Наприклад, на Поділлі недалеко від Вінниці, серед густого лісу, є велике село Латанці. Пояснюючи назву свого села, дідусь Андрій Кріпкий розповідає: «Колись усе це був ліс, а село було біля старої греблі, — як ідете до міста, то переїжджаєте через яр, з правого боку земляні вали насипані. Те село стояло під самісіньким грабовим лісом і звалось «Грабарі». Грабарян знали на всю околицю, бо то були завзяті люди. Як Іван Богун бився з Калиновським, усі грабаряни пішли до Богуна. А як війна скінчилася і через якийсь час знову прийшли поляки, то вони оточили село і почали палити хати. Грабаряни кинулися на ляхів і зав'язалася велика бійка. Ляхів було багато, козаків мало, — і поляки перемогли. Вони спалили село і навіть стіни повалили, з села рівне поле лишилося. Було багато побитих і помордованих людей. Всі, хто лишився живий, пішли до лісу і звідти ще довго нападали на ляхів. Але потім польський король оголосив козакам амністію — грабаряни почали повертатися на своє попелище. Поляки не дозволили їм там селитися, казали: «селіться на латках!»

«Латки» — це були галляви у лісі, там поставили село і назвали «Латанці».

А навколо цього селища, ще й тепер є великі могили, де поховані учасники тієї борні. Тепер там усе березняком поросло, але могили ті ще добре видно.

Як бачимо, це більш-менш правдоподібне оповідання, що сягає своєю давністю не так далеко, бо відомо, що Іван Богун боронив Вінницю від нападу польського гетьмана Калиновського 1651 року.

У тій же місцевості трапляються перекази, що розповідають про події значно старші і мають у собі вже чимало казкових або й легендарних мотивів.

На полі в урочищі Верлівка, поміж селами Глинянець та Дубовець є рештки грубих кам'яних мурів та глибокий темний лях, зачинений тяжкими залізними дверима. Усе це оточене високим земляним валом. Зберігся переказ, що це була козацька кріпость біля міста Верлівка. Люди сусідніх сіл розповідають, що з цієї кріпости багато разів козаки нападали на кримських татар, не допускаючи їх до міста. Нарешті одна велика ватага татар напала на Верлівку, перемогла козацьку залогу, поруйнувала місто і знищила кріпость. Але коли поверталися татари з багатим здобутком, їх перестріли під Глинянцем наші козаки і, як годиться, «віддячили» за Верлівку. Ще й досі показують

на тому місці «татарське гробовисько» і кажуть, що то не добре місце, бо там «погані» поховані.

Тяжкі залізні двері, що закривають собою вхід до тасмничого льоху, викликають багато оповідань та різного роду переказів. Кажуть, що то вхід до старшого і далекого підземелля, яке тягнеться аж до великого лісу. У тому лісі є вихід, який знає лише «лісовий», і нікому з людей того знати не можна. Біля виходу є ще один вхід до ще більшого льоху, де зберігається золота зброя Івана Богуна (цей додаток, очевидно, пізнішого походження); якби ту зброю взяли, то б перед нею ніяка сила не встояла. Кажуть ще, що у тому льоху три бочки золота заховані, але вони закляті, і взяти їх може лише той, хто знає, як «відмовити» те закляття.

Ще кажуть, що завжди на Великдень вранці прилітає на це місце великий чорний крук. Він сідає на руїнах кріпости, сидить тихо і дивиться страшними вогненними очима, але ніколи не кричить. Кажуть старі люди, що він колись має крикнути, але так голосно, що всі, хто згинув у цій кріпості встануть і тоді буде «криваве весілля».

В переказі про походження села Вороновиця згадують ченця, що «утік з тих земель, де уніяті ганбили віру православну». Той чернець поселився у лісі на урочищі «Вороновиця» — там було на деревах багато ворон. До того ченця приставали ще втікачі з заходу, і так виникло село — тепер районове містечко.

Не забула народня пам'ять і про Гайдамачину — народній рух у половині XVIII століття проти польсько-католицького панування на Україні.

Ця частина Поділля, про яку іде мова, — колишня Брацлавщина, тут гуляли гайдамаки Гунька, Гнат Голий та Сава Чалий. Про походження села Байраківка, що розташоване у великій покрученій балці і має тепер дуже гарний вигляд, розповідають так: Недалеко на схід від цього місця було колись село Вербка. Село невеличке. Панував там старий лях. Він дуже докучав нашим людям панщиною. Нарешті терпів увірвався. Серед вербів'ян знайшлися такі люди, що повсили того пана. Прикликано польське військо, спалило село. Люди розбіглися по лісах, зразу ховалися, а потім почали селитися поблизу від свого згарища у байраках. А байраками тоді називали балки та яруги, що поросли чагарником. Спочатку будували курені та землянки, а потім і справжні хати. Так утворилося село Байраківка. Найстаріша частина цього села зветься «Гайдамецьке».

Крім переказів, що пов'язані з назвами сіл та містечок, у цій місцевості є ще багато народніх оповідань про криниці, гайки та окремі дерева. Так біля села Чавульського, у лісі, у глибокому яру, є стара забута копанка. Вона густо заросла осокою з усіх боків, і лише довгий вузький струмок чистої холодної води розриває цю гушавину, а через кілька кроків знову губиться у зарослях татарського зілля. Цю копанку місцеві люди звуть «Гайдамецькою криницею». Кажуть, що під нею гайдамаки закопали колись золоту гармату і три скрині козацьких шабель. Старі люди розповідають, що вже

давню якийсь пан одну скрино витянув з цієї криниці і, щоб її відвезти, запрягав аж 5 пар волів.

Недалеко від села Кудлаї, у лісі є висока крута гора і люди її називають Кемпю. Вона обнесена навколо земляним валом. Поблизу протікає лісова річка, що зветься «Гниличкою». Впоперек річки вислана гребля. Якщо загатити греблю, то вода з «Гнилички» залила б простір між валом і Кемпю. На вершині Кемпи є руїни старої кріпости. Залишки кам'яних стін дуже грубі та місця. Навколо розкидане велике каміння, а на схилах Кемпи ростуть них пеньків. За річними кільцями на велетенські дуби. Є кілька не дуже давних раховано одному сто тридцять років, а на другому щось до двісті.

Розповідають, що то була кріпость брим гайдамакою, і що в тій Кемпі є Сави Чалого, коли він був ще «до заховані гетьманські клейноди та золота зброя».

Крім цих переказів існує ще переказ, що той земляний вал і греблю на «Гниличці» збудував Іван Богун у той час, коли він боронив від поляків Вінницю.

Там є ще перекази про козацькі могили біля села Степанівки, про лісову могилу, про гайдамацький Яр і багато інших. Але наведених прикладів досить, щоб показати, як багато ще є незібраних історичних переказів майже у кожному селі. Усе це цінний і цікавий матеріал, що у відповідній літературній обробці має велике культурно-історичне значення. Історичні перекази, як і думи та пісні, будять національну свідомість, показують думки і настрої нашого народу та, як і всі інші жанри народної творчості, виявляють його ідеали волі та соціальної справедливості.

Тут, на еміграції, ми не маємо можливості поїхати у наше село та записати від людей їхні перекази, але при добрій волі громадянства такі перекази ще можна зібрати. Кожен може пригадати, що він чув колись від людей про своє село чи місто, або про будь які історичні пам'ятники, що були поблизу його села. Таке оповідання записати не тяжко, але сотні таких оповідань створять певний образ, або суму матеріалів, що можуть бути добре використані у нашій науковій або мистецькій літературі. Для полегшення запису історичних народніх переказів подаємо коротку анекдоту:

1. Як звалось Ваше село (місто)?
2. Пригадайте, що розповідають люди про походження Вашого села (міста)?
3. Які назви мали кутки на селі?
4. Як звались окремі урочища поля, лісу, саду, садиби тощо? Що розповідали люди про походження тих назв?
5. Чи були у Вашому селі (місті) старі фортеці, вали, городища, кемпи, руїни кріпостей чи замків? Якщо були, то що про них розповідають люди?
6. Чи були відомі у Вашій місцевості перекази про скарби? Якщо були, то пригадайте бодай зміст тих переказів?
7. Чи зберіглись у пам'яті Вашого села (міста) якісь давні оповідання про татар, шведів, поляків тощо?
8. Чи були у Ваших околицях якісь пам'ятні місцевості, що в'язалися у народніх переказах з гетьманами? Що у Вашому селі розповідають про гетьманів, козаків, запорожців та гайдамаків?
9. Чи були у Ваших околицях старі дуби? липи, або якісь інші дерева? Чи

Павло Байда

Вовк-Марсіянин

(Байка)

На Марсі (Там усе не так, як в нас)

Вовк Вівці пас.

Та як він пас! Як тільки но Ягня відіде на ступінь

Він хап його — і вже аминь.

Терпіли довго Вівці. Накінець

У деяких Овець

Урвався терпець.

«Це жарти, — зазмекали вони, — погані! Ми скаргу подамо до Барана!»

А Вовк: — Овечки мої солодкі та кохані!

Навіщо ця вся мова голосна?!

Ну, з'їв одну чи дві я з вас, —

То вже й лементувати на весь Марс?

Дурнесенькі, не треба! Це ж ви бруд із хати...

З нас будуть всі сусіди глузувати!

Та й знов пасе... А як тільки Ягнятко —

вбік,

Він хап його — та й поволик...

Ясно без моралі,

Аж поки ввірветься терпець

Що так на Марсі буде й далі,

У всіх Овець.

Жовтень, 1947 р.

народ про них щось оповідає? Які звичай пов'язані з цими деревами?

11. Чи знаєте якінебудь оповідання про опришків, про Довбуша, Кармелюка та інших?

12. Які Ви знаєте приповідки або прислів'я історичного змісту?

13. Чи чули Ви від народу будь-які оповідання на історичні теми? Запишіть.

Саме тепер готується до друку збірник українських народніх переказів, а тому просимо усе громадянство допомогти наш збірці якомога більше і по можливості якнайкращий матеріал.

Було б добре, якби усі ці матеріали були підписані повним ім'ям та прізвищем із зазначенням віку розповідача. Але це не обов'язкове, і люди, що не бажали б підписуватись, можуть присилати і без підписів.

Усі зібрані матеріали можна надсилати на адресу видавництва, що друкує цю статтю або на адресу автора: Авгсбург, Сомме-Казерне, Блок 1, Кімната 99.

За надісланий матеріал буду щиро вдячний. Олекса Степовий.

Уже появилася в розпродажі великий

КАЛЕНДАР - АЛЬМАНАХ

на ЮВІЛЕЙНИЙ 1948 рік присвячений

300-літтю Хмельниччини (1648)

100-літтю знесення панщини

в Австрії (1848)

30-літтю визвольних змагань (1918)

Багатий змістом, ілюстрований, 208

сторінок друку, вел. 8' Ціна 15.— нм.

Набувати в кожній українській книгарні і кіосках.

Замовлення слати на адресу:

Гуртвіня Панеру, (136) Авгсбург,

Шпітальгассе 5. Тел. 6504.

Книгарям і кольпоторам знижка.

Кошти порученої пересилки одного прим. 1,50 нм.

революція, то більшовики були певні, що за цим прийде «світова революція». 1919 року вони заснували в Москві Комуністичний Інтернаціонал для об'єднання більшовицьких партій у цілому світі.

Однак «світова революція» не прийшла, вона «запізнилася». Тому Ленін рішив 1921 р. змінити у себе внутрішню політику. Замість «воєнного комунізму», що зліквідував був майже все приватне господарство, Ленін проголосив «нову економічну політику» (неп). Тільки велика промисловість залишилася була в руках держави, середні і дрібні підприємства передано приватним власникам. Це була доба господарського розцвіту СССР.

Ленін 1924 р. помер. Його наступник Сталін рішив, що треба «будувати соціалізм в одній країні». Від 1930 р. починається спроба «догнати й випередити» Європу та Америку» через «п'ятирічні плани». Індустриалізація та колективізація поглинула мільйони людських жертв. Сталінова «генеральна лінія» була повним відступом більшовицької партії від марксизму: це був поворот до російського народництва, що вірило в можливість заведення соціалізму в відсталій Росії і погорджувало «гнилою Європою».

Більшовики називають соціалізмом те, що вони під проводом Сталіна збудували в СССР. Чи можемо визнати це

за правду? Чи можемо вважати за соціалізм той режим примусової праці в державних підприємствах, якими безконтрольно керує диктаторська партійна бюрократія? Ні. Сталінів «експеримент» показує научно, що можна зліквідувати приватний капітал, але на його місце не мусить обов'язково прийти соціалізм: в СССР прийшов замість приватного капіталізму капіталізм державний, замість приватних капіталістів з'явилася ціла каста «червоних директорів» і партійних «знатних людей», що творять нову керівну й панівну класу в державі. І це панування відчувають над собою трудящі маси гірше ніж було за режиму капіталістичного, бо тепер робітник і селянин зданий на ласку і неласку «червоного дворянства». Недарма Ленін писав про диктатуру: «Це влада, необмежена ніякими законами». Ніякі закони не охороняють в СССР права народньої маси перед насильством і самоволою пануючої класи.

Тимто, коли російські більшовики та їхні підголоски в інших країнах вихваляють переворот 7 листопада 1917 р. як «революцію», то на це можна відповісти питанням: що таке революція? На наш погляд, революція — це такий процес, що усеває перешкоди на шляху суспільного розвитку. З цього погляду «жовтнева революція» не була поступом і в багатьох відношеннях виродилася в говну реакцію: більшовизм закріпачив

і стероризував народні маси, він зубожив людність міста й сел, диктатура утворила нові класові перегороди, ще більші, ніж були перед 1917 роком. Більшовизм знищив мільйони невинних людей фізично і вніс режимом терору і шпінтозаву страшну деморалізацію в суспільні відсини. «Жовтнева революція» потоптала все, що є національного в європейській культурі, гідність і незалежність людської особи і право думати так, як їй велить критичний розум і сумління.

Коли це — як наслідки Ленінового перевороту — називати «революцією», то це ж тоді реакція?

Наприкінці треба сказати грохи про більшовицьку «національну програму». Для Леніна і Сталіна ключ національного визволення — це політична гра. Ленін писав, що нації прямиють до «злиття». Національні рухи поневоленних народів більшовизм хотів би використати для повалення капіталізму, але Москва, запанувавши над народами, починає їх чемпосердно гнобити, денационалізувати і навіть фізично нищити. Тут більшовицька Москва йде слідами царської Росії.

В романі Достоєвського «Бес» описана особа попередника більшовиків, революціонера Шигальова, що каже: «Я виходжу із необмеженої свободи, а кінчаю необмеженим рабством». Достоєвський передбачав інтуїтивно, до чого

можуть дійти люди і суспільство, позбавлені охорони етичних засад. Бо Ленін проповідував партійну «етяку»: все, що на користь партії, є моральне; що їй шкодить — неморальне. Тому у більшовиків «все дозволене», аби тільки воно служило і владі і поширенню їх диктатури.

7 листопада 1917 р. російський народ показав свою незрілість, невідповідність до демократичного вільного ладу: він пішов за демагогами, що обіцяли йому «грушки на вербі», і опинився в страшному рабстві. Спираючись на російську силу, більшовики завоювали й інші нації, а також і нашу Україну. Тепер більшовицька диктатура силою своїх армій хоче понести «визволення» країнам і націям усього світа.

Людство переживає найкритичнішу добу своєї історії. Одно з двох: або переможе на землі свобода, право і людська етика, або запанує на довгі роки темрява диктатури, озброєної атомовою енергією і всякими небувалыми чудесами техніки. З таких кайданів вправитись було б тяжко, майже неможливо.

Але світ за 30 років пізнав суть більшовизму. Віримо, що «світовий жовтень» ніколи не прийде. Навпаки, сподіваємося, що настане час, коли на Сході Європа замість тиранії і неволі, відродиться демократичні, вільні держави, між ними й незалежна Україна.

Другі роковини

Два роки тому, 20 листопада 1945 року, в таборі „Сомме-казерне“ в Авгсбурзі заснована перша організація української спілки селян-емігрантів, що й поклато початок професійно-станового руху українського селянства на еміграції.

Ідея заснування селянської спілки, як і інших професійно-станових спілок учительської, інженерів, спілки лікарів і т. п. / зродилась з умов життя української скитальщини в таборних скупченнях, що вимагає взаємопізнання, взаємодопомоги і об'єднання зусиль для оборони від ворога та здобуття умов для існування на чужині.

Селянська спілка — масова організація, що об'єднує тисячі членів, і в тому її величезне громадсько-політичне значення. Серед численної української еміграції селянство становить понад 60%. Це небувало в історії явище, коли тисячі селян покинули рідні ниви, щедру політи їх та їхніх батьків, дідів і прадідів потом і кров'ю, розлучились з рідними хатами і подались на чужину, щоб рятувати своє життя й розповісти світу про свій хрестний шлях та перестерегти світ перед страшною загрозою.

Нааявність такої численної селянської еміграції (красномовно говорить сама за себе. Питання — „чому утекли?“ — для багатьох чужинців вже не потребує відповіді.

Але прагнення українського народу здобути належне місце в колі вільних народів ще й далі потребує переконливого вияснення перед широким світом і його здійснити можна в тісному співдінні всіх українських суспільних верств, об'єднаних тут однаковою долею й спільною метою. Сила наших людей в єдності, організованості, — тож і селянство, як найчисленніша організована група повинна зайняти відповідне місце в єдиному національному фронті визвольної боротьби всіх державно-творчих сил українського народу.

Творити для цього свою партійну організацію, окрему селянську партію, як висловились „Укр. Вісті“, на нашу думку нема потреби. І без того маємо досить різних партій. Свідомі й активні представники нашого селянства знайдуть шлях до тої партійної організації, яка своєю платформою відповідає їхнім прагненням. Кажучи це, ми маємо на увазі українське селянство, яке перебуваючи на вигнанні в ролі політичної еміграції, не може залишатись безучасним свідком подій. Селянство виявляє прагнення прикласти й свої сили до загальної справи, де кується краща доля, хоче повернутись на рідні землі, коли відродиться Народноправна, Незалежна Соборна Українська держава, що за неї боролось наше село в історичних 1917—20 і пізніших роках.

В еміграційних умовах українське селянство ще більше зрозуміло потребу організуватись для свого фізичного і морального збереження на чужині, забезпечення правного захисту від утисків і чужинського визиску, а також для підвищення свого культурного рівня, рівня національної свідомості і набуття фахових знань.

Таку зорганізованість здобуває селянство, об'єднуючись в свою професійно-станову селянську спілку, яка в основу своєї діяльності, згідно з статутом, поклато вищезгадані завдання, втягуючи селянство в культурно-громадську боротьбу усю українську еміграцію за кращу долю.

Вже в першому році існування селянської спілки в таборі „Сомме-казерне“ в Авгсбурзі справа організації селянських спілок поширилась і на сусідні табори, як от „Гінден-

бург-казерне“, в Авгсбурзі, табори в Н. Ульмі, Карльсфельді, Майнц-Кастелі тощо), що разом об'єднали понад тисячу селян. І в кожній із цих організацій провадилась праця, читались лекції й доповіді на різні теми та відбувався фаховий перевишкіл селян.

Здавалось, що громадсько-корисна праця селянських спілок повинна здобути у всіх наших громадських організацій і установах загальне визнання. Та цього не сталося ні в першому році діяльності селянських спілок, ні в другому. Не зважаючи на підтримку ЦПУЕ, яке визнало й зареєструвало статут селянської спілки і, поряд з іншими професійно-становими спілками, всіляко сприяло поширенню та зміцненню селянської організації, селянські організації в таборах потрапляли раз-у-раз на труднощі й перешкоди.

Чого тільки не вигадували на селянську спілку, якої пені не волокли на неї! Не знати тільки, за що такі напасти спадали на селянську професійно-станову організацію! коли, де, коли й що лихе заподіяла селянська спілка? Хіба що інколи підносила голос у справі таборних „порядків“! Але ж вона не шкодила інтересам нашої громадськості, а навпаки! Ні шоколяди, ані цигарок селянська спілка ніде й ніколи не крапа, нікому голви камінням не проваляла, навіть не загрожувала нікому! Дивним і незрозумілим видається поборювання селянської спілки з боку партійного середовища, відомого своєю засліпленістю. Бож тільки одвічному ворогові

української справи небезпечна зростаюча сила свідомого селянства, і він радий здушити її в самому зародку!

Ніхто не заперечить того, що об'єднання селян-емігрантів у професійно-станову селянську спілку корисне усій українській еміграційній громадськості. В своїй спідці наше селянство перемагає свою давню інертність до загальної справи, викоринює оте застаріле й згубне — „моя хата з краю, я нічого не знаю“.

Всупереч всім сподіванням декого, діяльність селянської спілки така потрібна селянству на еміграції, не заперла, як це сталося наприклад з Робітничою спілкою. Вона знайшла в собі силу відстояти своє право на існування.

Свої другі роковини селянська спілка відзначає сьогодні значним розширенням своєї мережі (Ділінген, Корнберг, Регенсбург, Ганновер і ін.). Це дало змогу за допомогою ЦПУЕ, провести 27.6.47 І-ий, а 20.8.47 і II-ий всееміграційний селянський З'їзд. На цих З'їздах узгіднено напрямні в діяльності селянських громад, затверджено типовий статут низових громад і статут загальний усїєї селянської спілки і обрано керівні органи — Центральну Управу та Контрольну Комісію. Загальний статут селянської спілки зареєстровано в ЦПУЕ.

В III-ий рік своєї діяльності селянські спілки вступають зміцнілі і під керівництвом своєї Центральної Управи та з підтримкою української громадськості будуть і далі працювати над виконанням своїх професійно-станових завдань для загального добра української еміграції.

Ісень.

Селянські громади, досі не зареєстровані у своїй Централі, повинні подати до 1. 12. 47 в Центральну Управу відомості про кількість членів своєї організації, персональний склад її керівних органів та один примірник статуту для зареєстрування.

Центральна Управа Селянської Спілки звертається з закликом до всіх українських селян тих таборів та осідків української еміграції, де селянські спілки ще не організовані, створити ініціативні групи для заснування організації селянської спілки. Такі ініціативні групи основників одержать від Централі селянської спілки статутні членські книжки і всі потрібні інструкції та допомогу в юридично-правному оформленні заснованої організації.

Звертаємося до Управ таборів і ставитися прихильно до українського професійно — станового руху селянства, приділивши для місцевих організацій приміщення, де б вони могли обладнати „Селянську домівку“, провадити там свою фахову та національно-культурну працю.

Членом Селянської Спілки може стати кожен, нічим не заляканий працівник-селянин та фаховий працівник сільського господарства без огляду на їх теренове походження, вірвання і політичні погляди.

Як неполітична організація українського селянства, Селянська Спілка повинна оберігати себе від втягання в групові політично-партійні та релігійні суперечки, що ведуть до послаблення одного національного фронту української політичної еміграції. В громадському житті Селянська Спілка, стоячи на національному ґрунті, повинна обстоювати демократичний правопорядок і гідно репрезентувати себе перед чужинцями світом.

Цікава всячина

В Шанхаї в продажі тепер найбільший діамант світу. Правлять за нього 1.500.000 доларів. Камінь цей важить 680 каратів. Його власник не знав його справжньої ціни, як його купив кілька років тому, давши за нього 40.000 доларів.

Австралійці вислали в Лондон літаком на весіллі принцеси Єлисаветі піріг. Величезний піріг складається з шести окремих частин, запакованих в окремі скрині, з яких їх виймуть і складуть разом напередодні шлюбної церемонії.

В Лінколні, в США, суд ухвалив визнати розвід подружжя, що тривало 20 років. Чоловік заявляв, що не може перенести далі ревнощів своєї жінки, яка дорікала йому за те, що він розмовляв із жінками, які працювали разом з ним в канцелярії, що їздив неділями в парк, де міг бачити дівчат у коротких сукнях, що розмовляв із жінкою сусіда. Суд визнав цього чоловіка за мученика своєї ревнощів жінки і зволив його прохання про розвід.

1825 року був відкритий канал Ер'є, який вів з Буфалло над озером Ер'є до Альбани над річкою Гудзоном. Канал цей був збудований у штаті Нью-Йорк. Губернатор урочисто вилив трохи води з озера Ер'є в порт Нью-Йорку. Успіх був величезний. Ціна перевозу тонни товару з Нью-Йорку до Буфалло спала з ста доларів до п'яти, а час подорожі з двадцяти днів до шести. Канал цей забезпечив остаточно добробут Буфалло.

Син пагавальпурського набоба оженився в Лондоні з молодого і гарною англійкою. На жаль, батько молодого не схвалив цього подружжя, вважаючи молоду нерівною своєму синові. Цей жорстокий батько, прикриваючись своїм фахом, відмовився прибути на весілля, мотивуючи тим, що становище не дозволяє йому губити день праці. Одружжю відбулось без нього. Молоді одержуватимуть річно сорок мільйонів франків. Мати молодого згодилась допомогти своїй дочці провадити господарство.

НАШЕ ЖИТТЯ

UKRAINIAN NEWSPAPER „OUR LIFE“

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК
 Адреса Редакції та Адміністрації: Augsburg, Speyerer Str. 1
 Адреса для листування і грошових переказів: Ukrainian Newspaper „Our Life“ Augsburg, Postamt 2, Postfach, Redakteur Collegia, Lizenzplatz: II, Kottowicz, В. Видання Спілка „Наше Життя“ в Авгсбурзі
 Authorized by EUCOM Hq. Civil Affairs Division 14, July 1947 Authorization A. G. 383, 7
 GEC-AGO
 Editor: Pawlo Kottowicz
 Druck: Anton Bilous Atehaeb

II-й Всеукраїнський Євангельський З'їзд

З нагоди

Другого Всеукраїнського Євангельського З'їзду (в дні 9, 10 і 11 листопада 1947 року) відбудеться

В НЕДІЛЮ дня 9 лист. цього року о год. 3-й пополудні в Євангельській Церкві св. Іоанна

Augsburg, Donauwörther Straße 3 Linie 2, 3, 4 und Haltestelle Wertachbrücke

УРОЧИСТЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

З участю голови Українського Євангельського Об'єднання в Америці і Канаді п. суперінтендента В. КУЗІВА

В Богослуженні візьмуть участь представники американських та німецьких церков. Співатиме український концертний хор під диригентурою п. проф. І. Трухлого

Запрошуємо українське громадянство м. Авгсбургу і околиць вшанувати своєю присутністю це святочне Богослуження.

Український Євангельський Комітет.

Суперінтендент В. КУЗІВ

Від Селянської Спілки

Центральна Управа української спілки селян-емігрантів подає до відома організаціям селянської спілки і всіх українським селянам емігрантам про завдання Централі, визначені статутом, та заходи, накреслені Управою Централі для поживлення роботи селянських громад на місцях.

1. Завдання Централі — об'єднати всі низові організації української спілки селян-емігрантів для спрямування їх в національне річище українського професійно-станового руху.

2. Допомогати в організації низових селянських громад, інструктувати та узгоджувати їхню працю щодо здійснення статутарних завдань професійно-станової спілки.

3. Репрезентувати селянські спілки перед зовнішніми чинниками та здійснювати їх правний і матеріальний захист, пов'язуючи працю селянських спілок з ЦПУЕ та професійними.

4. Організувати і провадити видавництво періодичної преси та літератури з сільсько-господарського фаху.

5. Плянувати, організувати й переводити через свою систему масове фахове навчання селян-емігрантів з селянсько-господарському фаху.

6. Допомогати в організації переселення селян-емігрантів у погоджені з відповідними органами ЦПУЕ.

Для здійснення цих завдань Центральною Управою Української Спілки селян-емігрантів зобов'язує свої низові організації:

а) проводити свою діяльність згідно з типовим статутом низових організацій Спілки, затвердженим на II З'їзді і зареєстрованим в ЦПУЕ; б) провести переоблік своїх членів; в) послати призначення нових членів і г) зібрати членську вкладку; д) до кінця цього року провести звіти та перевибори старшого складу управ і ревзійних комісій.

Про здійснення всього цього повідомити Централю, подавши відписи протоколів, звітів виборчих зборів та звідомлення про кількісний склад організації і її фінансовий стан

Ще про Регенсбург

Все, як каже народна мудрість, до пори до поро байдуже дивилося тверезо думаче громадянство нашого суспільства на всі подвиги «гуляйпільців» і в політичному житті на еміграції. Думалося, що, може самі вони, гуляйпільці, схаменуться.

Та надії остаточно скрахували. Атмосфера стала неможлива, і треба було зробити «тривогу». Таку «тривогу» зробила наша демократична преса.

Методи боротьби зі злом серед нашого еміграційного суспільства, яких вживає наша демократична преса, повинна дати певні результати. Час вже асоціальних типів із нашого таборового життя, як також їхні аморальні та асоціальні вчинки, називати властивим іменем. Ті люди, оправдуючись перед громадянством б'ють на те, що мовляв, пощо писати про речі, які можуть нас компромітувати? Це значить: пощо виносити сміття з хати? Ми хочемо сказати одно: не те компромітує нас, що пишемо про всякі злочинства, а те, що ті злочинства в нас мають місце. Бо якби їх не було, то не було б про що згадувати. Отож, біда в тому, що хвороби є, а не те, що про них пише наша демократична преса.

Обраний нашою демократичною пресою спосіб боротьби зі злом, безумовно, не подобається групі «блискучого відокремлення» та його поплентачам. Тому намагає нічого дивного, що критика відносин по таборах знаходить місце на спростування в «Українській Трибуні» чи «Часі».

Словом «чеснотливі Сюзанни» почали боронитися, широко використовуючи для цього сторінки «відокремленської» преси. Характерно, що майже в кожному таборі, де відбуваються різні неподобства, не знаходяться такі керівники табору, які взяли б чесно до ліквідації цих злочинів. Навпаки, навіть тоді, коли факти зловживань, крадіжок та шахрайств доведені явно й переконливо, ці люди знаходять у собі сміливість заперечувати це перед загалом, спростовувати, як нібито «неправдиві» та «вигадані».

Яскравий приклад такого вправдування себе перед своїми мешканцями та перед українською еміграцією-поведінкою регенсбурзької управи оселі. Не вважаючи на правдивість поставлених їм закидів, вони вирішили опрадувати себе перед таборовою радою і перед запрошеними для цього спеціально прихвостнями. Підсудним на цьому з'ясуванні мав бути п. Онуфрієнко, якому з легкої руки заступника посадника п. Максимчука приписано авторство всіх матеріалів, написаних до цього часу про Регенсбург. Цей суд напевно б закінчився тяжким присудом для п. Онуфрієнко, якби опозиція не залишила засідання ради, запропонувавши перенести розгляд цього питання на наступне засідання.

При виході опозиції втратив рівновагу навіть провідник регенсбурзьких «відокремленців» п. Кліш та кинув погрозу опозиції, що вона буде відповідати за всі вміщені в пресі матеріали про регенсбурзький табір.

З дальшого ходу засідання ради видно, що чорну сторінку нашого табору пише п. Максимчук, який докладно позанотовував все, що колинебудь і денебудь появилось в пресі про Регенсбург. Він взявся обороняти «покривджену» управу табору і обвинувачує дописувачів,

а в першу чергу п. Онуфрієнко, хоч, як йому самому відомо, лише одна стаття в «Українських Вістях» була з його підписом.

П. Максимчук почав виправдовувати «невинну» управу, що впала «жертвою» нечесних дописувачів, що насмілилися критикувати регенсбурзьких керівників табору. Він подав до відома зібраним, що дописувач, якийсь Дядюренко, який подав до відома зібраним, що колись у статті «Перш ніж їхати за океан» образив не тільки честь нашої управи а посягнув на честь навіть одного священника в американській «Свободі». А священник той, боронячи свою честь запізлав редакцію до суду і тепер через Дядюренка редакція мусить тер-

піти матеріальні збитки. Самому Максимчукові видно було що з регенсбурзькими справами та стаття Дядюренка не мала нічого спільного. А коли йшлося б про оборону чиеїсь чести, то присутнім слід було б пояснити, що виступ п. Дядюренка в «Свободі» був спрямований проти американського комунофіла, що вихваляв Советську Україну, ні разу не побувавши там та не подивившись на советські порядки.

Не вважаючи на те, що п. Максимчук за час своєї довголітньої адвокатської практики боронив далеко більші зловживання, ніж регенсбурзькі, однак йому не вдалося переконати когось з поза своїх прихильників у тому, що виступи преси були неправдиві.

Д. Волинець.

ЛИСТОПАДОВІ РОКОВИНИ В «СОММЕ-КАЗЕРНЕ»

Листопадові роковини табір «Сомме казерне» в Авсбурзі відсвяткував дуже вричисто. Вечерем 31 жовтня була місцева радіо-передача для громадянства табору, доповідь про історичне значення 1 листопаду.

У день 1 листопаду в обох церквах — і греко-католицькій відслужено торжественні св. літургії, після яких громадянство походом рушило на таборовий майдан, де від імені комбатантів о. дек. В. Пилипець виголосив промову.

Після цього громадські організації і установи та громадянство промаршували дефілядою перед представниками українських комбатантів і представником ЦПУЕ ред. В. Мудрим.

Пополудні в залі театру улаштовано виставку літератури про листопадові дні. Ввечері того ж дня відбулася академія, яку відкрив короткою промовою ген. В. Петрів. У мистецькій частині взяли участь таборові хори під орудою п. Бабуняка та п. Трухлого.

акр

ПОВІДОМЛЕННЯ

За новим статутом до компетенції ІРО входять не тільки турботи про ДП, але й правна опіка і навіть матеріальна допомога утікачам, що працюють і мешкають приватно на терені Німеччини. Крім того, міжнародні добродійні організації (Католицька Місія та Світовий Союз Церков) також виявляють бажання опікуватися утікачами.

З огляду на це Центральна Переселенча управа оголошує реєстрацію всіх утікачів-українців (включаючи також вискрипінгованих ДП) і просить подавати тільки листівно на адресу Умзідлонгсбюро, Мюнхен, 2, Дахауерштр. 9/II такі відомості: 1) ім'я і прізвище, 2) склад родини, 3) місце праці, 4) фах, 5) чи був під опікою аба коли позбавлений, 6) чи подавав заяву про повернення стану ДП і чи має відповідь, 7) докладна адреса. Відомості просимо надіслати не пізніше 15 листопада 1947 р.

Центральна Переселенча Управа.

ПОПРАВКА

В оповіщенні про передчасну смерть Юрія Клена слід читати „30 жовтня“, а не листопада.

Над листом п. д-ра Левицького випало кліше „3 листів до Редакції“.

Підкреслення окремих місць у статті В. Чапленка „Ще раз про видавничі справи“, надрукованій у попередньому числі „Нашого Життя“, сталося з вини коректора. Читати треба як звичайний шрифт.

В. Чапленко

„Увесьденечки“

Оповідання про дітей. Замовляти в адмін. „Нашого Життя“.

Іван Манило

„Постріли з пера“

Гуморески, епіграми та пародії

Ціна 3 н.м.

„Колочий сміх“

Байки

Ціна 3 н.м.

„Вибрані байки та притчі“

Збірка творів українськ. байкарів

Ціна 5 н.м.

Замовлення надсилати:

Augsburg. Somme Kaserne 1/87.

ного редактора „Українських Вістей“, автора прегарного роману „Тиролови“ та відкритого листа до цивілізованого світу під заголовком „Чому я не хочу вертатися на „родіну?“ що був перекладений на багато світових мов і причинився немало до вяснення в очах західно-європейського світу моральної й політичної позиції наших „скитальців“, з боку українських тоталітаристів увесь час було негідне цькування, що привело кінцево-кінцем до нападу на приватне мешкання письменника в тоборі „при чому було пошкоджено саме мешкання та спричинено багато турбот і неприємностей мешканцям того бльоку“.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Прочитавши статтю у Вашій газеті під заголовком „Голос молоді“, старші і старі читачі, з охотою кладемо під нею свої підписи, а молодому авторі її виносити щире подяку. Він бо так вдало і правдиво висловив думку мільйонів українців, що перетерпіли і терплять ще під гнітом диктатури. А що газета „Наше Життя“ ненависна диктаторській групі, яка її в наш табір не дуже пускає, просимо Вас переслати цей „Голос молоді“ до всіх демократичних газет для надрукування на їх сторінках.

Нехай увесь світ читає і знає про молодь, яка росла, жила і виховувалась в нелюдських умовах Сталінового режиму, а все ж зберегла чисту не зіпсовану душу, свіжий юнацький розум, честь і відвагу та пошану до старших. А ми будемо горді за таких юнаків, як шановний пан Дядюренко!

З доручення групи читачів:

Карпенко.

Отсим подаю заінтересованим до відома, що я перестав бути членом МУР (Об'єднання письменників, Мистецький Український Рух) з причин особистого характеру.

Тим самим перестав я також бути членом Правління МУРУ й членом Правління ОМ.

Юрій Косач.

Почуваюся до приємного обов'язку подякувати від себе і від т. ва „Український Народний Дім“ в Торонто, Онт. Канада, за висилку Вашого цінного часопису. Деякі окремі числа будуть чудовими експонатами на проєктованій виставці української преси, що має бути незабаром влаштована в Українському Народному Домі в Торонто.

Рівночасно дозвольте мені скористатися із цієї нагоди, щоб висловити Вам своє приємне здивування та щире признання за зміст, дуже вміле редагування і зверхній вигляд „НЖ“. Це справжній подвиг українських патріотів, що серед несприятливих обставин на вигнанні високо несуть прапор української культури.

З глибокою пошаною до Вас

Мазурик.

З УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ

Газета „Наш Клич“, орган української колонії в Аргентині, на своїх сторінках передрукувала низку статей з газети „Українські Вісті“. Так, передруковано статтю Івана Багряного „Чуєш, Світе? (була вже раз передрукована в газеті „Українець у Франції“), „Нерви“ й „Тим що не хочуть“ Уласа Самчука, частину статті „Основні передумови оздоровлення“ — М. Стиранки.

Окремо в числі 31 за цей місяць вміщено редакційну статтю під заголовком „Проти хуліганства“. В ній читаємо таке: „Як довідемося, проти відомого нашого письменника Івана Багряного, голов-

З УКРАЇНСЬКОГО СПОРТУ

БЕРКУТ—ЧОРНОГОРА 2:1 (2:0)

В Новому Ульмі відбулися футбольні змагання за першество міст Уст «Чорногора» і Уст «Беркут». Змагання були цікавими і емоційними. В «Беркуті» дуже добре загравав Макарів, який заслугове на визнання і похвали. Так само видно його тренерську працю над дружиною «Беркут» яка в цьому сезоні була трохи краща. «Чорногора», якщо порівняти її виступи в Новому Ульмі в минулому сезоні, випала дуже слабо.

В першій половині замітна перевага «Беркута», який і стріляє два голи. В другій половині трохи переважас «Чорногора», яка старається здобути вирівняння і в цьому часі стріляє одного голи.

СВІТОВИЙ СПОРТ

ФУТБОЛ

МІЖНАРОДНІ ЗУСТРІЧІ

Румунія—Польща 0:0, Румунія—Болгарія 1:6; Данія—Франція (військові дружини) 4:0; Белгія—Норвегія (збірні дружини війська) 5:1; Півд. Голландія—Люксембург 2:3; ірландська ліга—англійська ліга 3:4; Динамо-Москва—Неркенинг-Стокгольм 5:1;

ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНА

Спарта Прага—Славія Прага 1:1; Богемія—Острове 3:3; Зліна—Карлін 1:0; Братислава—Вудейовце 6:0; Косіце—Трнава 1:0. (Стан Вехеппа 9 пунк.; Славія 9 пунк.; Спарта 8 пунк.)

АВСТРИЯ

Аміра—Рapid 2:1; Австрія—Ф. И. Він 7:1; Вена—Вінер С. К. 5:1; Вакер—Фальбордур 1:1 (стан: Вакер і Rapid мають по 10 пунктів).

В Англії в таблиці футболу провидить Арсенал 22:4 пунктів; Престон Норвід 21:7 пунк.; Елекпунь 17:11.

В Шотландії провидить Мотервіль 12:2 пунктів перед Патрік Теісле 12:2 пунк.; Ранджерс 8:2.

У Фрації стан таблиці виглядає так:

Міль. 16 пунктів; Рен еі СТ. Етіен по 15 пунктів.

В ССР

Торпедо-Москва—Літунські частини 2:2; Zenit Ленінград—Динамо Мінск 1:1. Спартак Москва—ФДС Москва 0:0; остаточний стан таблиці: Центральний клуб Дома Красн. Армії 61:16 відп. воріт, 40:8 пунктів; Динамо Москва 57:15 відп. воріт 40:8 пунктів і Динамо по Тбілісі 31:15 пунктів);

БОКС

Данська Армія—Англійська армія 0:16; Прага—Париж 9:7.

ТЕНІС

Панамериканські мистецтва: в жіночій грі Больтон (Австралія)—Брестін (США) 9:2, 6:3; в голов. підвійних парах Дровни—Йогансен (Чех. Швеція)—Паркер і Сігура (США) 6:3, 7:5, 3:6, 6:3, в жін. подв. грах; Больтон, Гопман (США)—Красе, Пренгіт (США) 6:1, 1:6, 7:5, Угорщина—Румунія 9:0.